

A/454699

Josep M. Solé Sabaté i Joan Villarroya,
directors

Breu Història de la Guerra Civil a Catalunya

Edicions 62
Barcelona

SUMARI

Primera part

ALÇAMENT MILITAR I PRIMERS MESOS DE GUERRA

LA CRISI DE LA SEGONA REPÚBLICA

Els orígens del col·lapse d'una jove democràcia (ALBERT BALCELLS)	19
UN PODER JUDICIAL AL MARGE DE LA LEGALITAT REPUBLICANA (FREDERIC VÁZQUEZ)	52
ELS GERMANS BADIA, EL SEPARATISME, LA FAI I LA BARCELONA DELS GÀNGSTERS (JOSEP MARIA SÒRIA)	55

LA TRAMA CIVIL DEL 19 DE JULIOL

Un entramat de persones i entitats darrere de l'intent de cop d'estat a Catalunya (JOSEP MARIA SOLÉ SABATÉ)	59
---	----

LA FRUSTRADA OLÍMPIADA POPULAR

Els Jocs que no van arribar a celebrar-se per culpa de l'alçament militar (CARLES SANTACANA)	69
--	----

EL TRIOMF REPUBLICÀ I POPULAR DEL 19 DE JULIOL

24 hores de lluita al carrer per mantenir Catalunya fidel a la República (DAVID TORMO)	73
L'EXÈRCIT I LES FORCES D'ORDRE PÚBLIC A CATALUNYA (DAVID TORMO)	88
ELS FETS DE VILALBA DELS ARCS O L'EXEMPLE D'UNA GUERRA FRATRICIDA (DAVID TORMO)	92
ELS FETS DE SOLIVELLA (DAVID TORMO)	95
LES VÍCTIMES DEL 19 DE JULIOL A BARCELONA (QUERALT SOLÉ)	98

LA FORMACIÓ DEL PODER REVOLUCIONARI

Els Comitès de Milícies Antifeixistes de Catalunya (JOSÉ ANTONIO POZO)	100
EL CAS DEL COMITÈ D'ORRIOLS (JOSEP MAYMÍ)	117

LES PRIMERES COLUMNES CAP AL FRONT

Un exèrcit de voluntaris per aturar el feixisme (JOAN VILLARROYA)	122
ELS PRIMERS ANTIFEIXISTES ESTRANGERS (GIOVANNI C. CATTINI)	138

LA VIOLÈNCIA REVOLUCIONÀRIA

Terror i repressió a la rereguarda (GIOVANNI C. CATTINI)	142
--	-----

PERSECUCIÓ RELIGIOSA I SALVAMENT DE VIDES

La matança de capellans als primers dies de guerra (HILARI RAGUER)	153
--	-----

LA JUSTÍCIA REVOLUCIONÀRIA

Els tribunals populars de Catalunya (JULI CUÉLLAR)	163
EL TRIBUNAL POPULAR DE LLEIDA (JAUME BARRULL)	170

«LLEIDA LA ROJA»

El poder obrer a la capital de la Terra Ferma (JOAN SAGUÉS)	175
---	-----

LA REVOLUCIÓ A TARRAGONA

Després del cop d'estat frustrat (JORDI PIQUÉ)	183
--	-----

EN LA REVOLUCIÓ S'HI CREIA. EL CAS DE L'ALT CAMP, EL BAIX CAMP I LA CONCA DE BARBERÀ (ANTONI GAVALDÀ)	191
--	-----

LA REVOLUCIÓ A GIRONA

«Ara més que mai, visca la República!» (JOSEP CLARA)	195
--	-----

LA REVOLUCIÓ A LES TERRES DE L'EBRE I AL PRIORAT

Collectivitzacions amb el front a tres passes (JOSEP SÀNCHEZ CERVELLÓ)	203
--	-----

L'EXILI DEL 1936

Fugida d'intel·lectuals i polítics malvistos pel nou règim revolucionari (JOSÉ MANUEL RÚA)	211
---	-----

LES ORGANITZACIONS POLÍTIQUES I SINDICALS
A L'INICI DE LA GUERRA CIVIL

Els noms i les sigles dels principals protagonistes de la Segona República (GIOVANNI C. CATTINI, JULI CUÉLLAR I JOSÉ MANUEL RÚA)	218
---	-----

PREMSA I REVOLUCIÓ

Entre el periodisme i la propaganda política (FRANCESC POBLET)	238
--	-----

EL PAPER MONEDA EN GUERRA

L'últim sistema genuïnament català (JULI CUÉLLAR)	244
---	-----

EL COMISSARIAT DE PROPAGANDA

Un organisme pioner de la propaganda governamental a l'Estat espanyol (FRANCESC POBLET)	248
--	-----

Segona part

UNA REVOLUCIÓ EN PLENA GUERRA

GUERRA I POLÍTICA. DE LARGO CABALLERO A NEGRÍN

El difícil procés de constitució d'un Govern d'àmplia base i alhora estable (JOSÉ LUIS MARTÍN RAMOS)	255
---	-----

LA DISSOLUCIÓ DEL COMITÈ CENTRAL DE MILÍCIES ANTIFEIXISTES

L'entrada de les forces revolucionàries al Govern de la Generalitat (JULI CUÉLLAR)	271
---	-----

ELS ANARQUISTES AL GOVERN DE CATALUNYA. 1936-1937

L'organització de l'espai sindical i la direcció del procés revolucionari (SUSANNA TAVERA)	280
---	-----

ECONOMIA, FINANCES I COL·LECTIVITZACIONS INDUSTRIALS

L'estratègia econòmica del Govern de la Generalitat en els primers mesos de la revolució (FRANCESC BONAMUSA)	289
---	-----

LES INDÚSTRIES DE GUERRA

La fabricació, distribució, adquisició, control i experimentació de material bèl·lic (JAVIER DE MADARIAGA)	317
---	-----

LA DONA ENTRE LA GUERRA I LA REVOLUCIÓ

L'ocupació de l'espai públic i la superació de les restriccions de gènere tradicionals (GIOVANNI C. CATTINI)	329
--	-----

EL CONFLICTE SOCIAL AL CAMP

Les collectivitzacions agràries i la Federació de Sindicats Agrícoles de Catalunya (ANDREU MAYAYO)	334
--	-----

ELS FETS DE BELLVER I <i>EL COJO DE MÁLAGA</i> (GIOVANNI C. CATTINI)	351
--	-----

ELS FETS DE LA FATARELLA (DAVID TORMO)	355
--	-----

LA CREACIÓ D'UN NOU EXÈRCIT REVOLUCIONARI

Del somni de l'Exèrcit de Catalunya a la realitat de l'Exèrcit Popular (RAMON BRUSCO)	359
---	-----

ELS ESCRIPTORS ESTRANGERS I LA GUERRA CIVIL A CATALUNYA

La ploma i el fusell, dos instruments complementaris al servei de la mateixa causa (MIQUEL BERGA)	367
---	-----

ESCRITORS CATALANS I COMPROMÍS ANTIFEIXISTA

La defensa de la cultura com a paradigma (MARIA CAMPILLO)	375
---	-----

EL CONSELL DE L'ESCOLA NOVA UNIFICADA (CENU)

La reforma de l'ensenyament públic com a alternativa a la pedagogia tradicional (DAVID TORMO)	385
---	-----

ENTRE L'ESTADI I LA TRINXERA

Desenvolupament i presència de l'activitat esportiva en la rereguarda catalana (XAVIER PUJADAS)	395
---	-----

CATALANS A L'ESPANYA DE FRANCO

Les raons dels qui defensaren la rebel·lió i s'oposaren al procés revolucionari (HILARI RAGUER)	406
---	-----

FRANCESC CAMBÓ I LA GUERRA CIVIL

El suport a la causa franquista com a objectiu per refer la unitat nacional catalana (BORJA DE RIQUER)	420
--	-----

ELS FETS DE MAIG A TOT CATALUNYA: PRECEDENTS I VÍCTIMES

Una guerra civil catalana dins la Guerra Civil espanyola (JOSÉ MANUEL RÚA)	430
--	-----

LA REPRESSIÓ DESPRÉS DELS FETS DE MAIG

La dissolució del POUM i la persecució sistemàtica dels seus militants (DAVID TORMO)	442
--	-----

OPERACIÓ NIKOLAI: L'ESTALINISME LIQUIDA LA REVOLUCIÓ (GIOVANNI C. CATTINI)	447
--	-----

LES CONSEQÜÈNCIES POLÍTIQUES DELS FETS DE MAIG

La retallada de les competències estatutàries del Principat (GIOVANNI C. CATTINI)	450
---	-----

L'AFER DELS CEMENTIRIS CLANDESTINS

La voluntat d'esclariment dels actes violents dels primers mesos de guerra a la rereguarda (QUERALT SOLÉ)	456
---	-----

L'ORGANITZACIÓ DE L'EXÈRCIT DE L'EST.

LA BATALLA DE BELCHITE

Una estructura militar catalana sota comandament del Govern de la República (JULI CUÉLLAR)	463
--	-----

EL TERÇ DE NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT (DAVID TORMO)	470
---	-----

EL SERVEI DE BIBLIOTEQUES AL FRONT (FRANCESC POBLET)	473
--	-----

EL CONSEJO DE ARAGÓN (JULI CUÉLLAR)	476
---	-----

Tercera part

CATALUNYA, CENTRE NEURÀLGIC DE LA GUERRA

LES RAONS DEL DESENLLAÇ DE LA GUERRA

La tesi de Negrín: «atès que l'enemic no vol pactar, l'única solució és resistir» (PAUL PRESTON)	481
--	-----

BARCELONA, CAPITAL DE TRES GOVERNS (JOSÉ MANUEL RÚA)	498
--	-----

LA POLÍTICA DE LA GENERALITAT DESPRÉS DELS FETS DE MAIG

Tensions entre la Generalitat i el Govern de la República enmig de la conjuntura bèl·lica (GIOVANNI C. CATTINI)	501
---	-----

LA DIPLOMÀCIA VATICANA.

La política exterior de la Santa Seu envers la Guerra Civil (HILARI RA- GUER)	511
--	-----

LA PERSECUCIÓ DE LA CNT

Detencions massives i assetjament als sectors més radicals del món lliber- tari (FRANÇOIS GODICHEAU)	518
---	-----

LA MOBILITZACIÓ DE LES LLEVES

El difícil procés d'organització d'un exèrcit fort, disciplinat i eficaç (QUE- RALT SOLÉ)	524
--	-----

EL SERVEI D'INVESTIGACIÓ MILITAR (SIM)

La creixent implicació en la vida pública d'un organisme quasi omnipo- tent (GIOVANNI C. CATTINI)	527
--	-----

ELS CAMPS DE TREBALL

Objectiu: la regeneració dels presos mitjançant el treball (GIOVANNI C. CATTINI)	531
---	-----

LES PRESONS I LES TXEQUES

La remodelació del sistema penitenciari català (GIOVANNI C. CATTINI)	535
--	-----

EL QUINTACOLUMNISME

La Cinquena Columna i el Servicio de Información del Nordeste de Espa- ña (SIFNE) (QUERALT SOLÉ)	539
---	-----

ELS TRIBUNALS D'ESPIONATGE I ALTA TRAÏCIÓ I ELS TRIBUNALS ESPECIALS DE GUÀRDIA (FREDERIC VÁZQUEZ)	548
--	-----

L'EVOLUCIÓ DE LA GUERRA

La batalla de Terol, l'ofensiva d'Aragó i l'entrada dels feixistes a Catalunya (DAVID TORMO)	555
---	-----

UNA SETMANA TRÀGICA: LA DEROGACIÓ DE L'ESTATUT (JOAN B. CULLA)	567
--	-----

ELS BOMBARDEJOS DURANT LA GUERRA CIVIL

La història d'un malson per a la població civil d'arreu de Catalunya (JOAN VILLARROYA)	571
---	-----

ELS BOMBARDEJOS SOBRE TARRAGONA (JOSEP SÀNCHEZ CERVELLÓ)	580
EL BOMBARDEIG DE GRANOLLERS (JOAN GARRIGA)	583
ELS BOMBARDEJOS A LA CIUTAT DE LLEIDA (MERCÈ BARALLAT)	587

ELS BOMBARDEJOS DE MARÇ DEL 1938 A BARCELONA

Atacs aeris realitzats per bombarders de l'Aviació Legionària de les Balears) (FRANCESC POBLET)	592
---	-----

ELS REFUGIS ANTIAERIS

La necessitat d'organitzar la defensa passiva antiaèria (JOSÉ MANUEL RÚA)	599
ELS CAMPS D'AVIACIÓ (FRANCESC POBLET)	605

LA REPRESSIÓ FRANQUISTA

Les ànsies d'espanyolitzar Catalunya i els actes de revenja envers els vençuts (JOSÉ MANUEL RÚA)	609
LA REPRESSIÓ DURANT L'OCUPACIÓ FRANQUISTA DEL PALLARS (MANEL GIMENO)	614
LES FOSSES COMUNES (QUERALT SOLÉ)	617

OPERACIONS MILITARS (MAIG-JULIOL DEL 1938)

El desbaratament de les forces republicanes (JULI CUÉLLAR)	621
ELS COMBATS D' <i>EL MERENGUE</i> (CARLOS ENGEL)	630

LA BATALLA DE L'EBRE

Les comarques de l'Ebre convertides en l'escenari d'una batalla de desgast (GABRIEL CARDONA)	634
LA CRISI D'AGOST. LA LLUITA PEL CONTROL DEL GOVERN I LA DIRECCIÓ DE LA GUERRA (DAVID TORMO)	654
LA RETIRADA DELS INTERNACIONALS (TERESA ABELLÓ)	657

INTENTS CATALANS PER A UNA MEDIACIÓ INTERNACIONAL

Els esforços per aconseguir l'armistici i una pau digna (GREGORI MIR)	661
---	-----

REFUGIATS DE GUERRA A CATALUNYA

- La recerca de solucions per resoldre l'èxode de la població civil (JOAN SERRALLONGA) 671

EL FLAGELL DE LA FAM

- La insuficiència de l'avituallament a la zona republicana (QUERALT SOLÉ) 683

L'ART I ELS CARTELLS A BARCELONA EN TEMPS DE GUERRA

- L'obra d'art entesa com a instrument de propaganda i compromís polític (LLUÍS PERMANYER) 689

EL CINEMA DURANT LA GUERRA CIVIL

- La producció i exhibició cinematogràfica al bàndol republicà (MAGÍ CRUSELLS) 696

- ANDRÉ MALRAUX I *L'ESPOIR* (JOSEP MARIA CAPARRÓS) 702

Quarta part

DERROTA, OCUPACIÓ MILITAR I EXILI

EL FINAL DE LA GUERRA CIVIL

- La caiguda dels últims reductes de la resistència republicana (JAVIER TUSELL) 707

DESCOL·LECTIVITZACIONS I DESAGRUPAMENTS: LA CIIM NÚMERO 2

- La regulació de les activitats industrials i comercials en les zones «alliberades» (RAFAEL ARACIL) 728

LA CAMPANYA DE CATALUNYA

- Crònica del final de la Guerra Civil al Principat (JOAN VILLARROYA) . . . 738

- EL DRAMA HUMÀ DELS «APÀTRIDES» INTERNACIONALISTES (ANDREU MAYAYO) 763

- EL BOMBARDEIG DE FIGUERES (JOAN VILLARROYA) 766

CAMÍ DE L'EXILI. L'ÈXODE D'UN POBLE

- Una tragèdia sense precedents a la història de Catalunya (JOSÉ MANUEL RÚA) 770

ELS FETS DEL COLLELL (GIOVANNI C. CATTINI)	784
LES DARRERES REPRESENTACIONS (JOSÉ MANUEL RÚA)	786

ELS DARRERS MESOS DE LA CATALUNYA REPUBLICANA

«Una esperança desfeta, / una recança infinita. / I una pàtria tan petita / que la somio completa» (ANTONI SEGURA)	791
---	-----

LA VANGUARDIA ESPAÑOLA (CARLES SALMURRI)	813
--	-----

EL LLARG HIVERN DEL 1938-1939. LA VIDA QUOTIDIANA A LA CATALUNYA FRANQUISTA DURANT LA GUERRA CIVIL

L'alegria, dels que es van quedar, per la fi de la guerra i pel que es creia la fi de la fam (JAUME FABRE)	818
---	-----

EL COST HUMÀ DE LA GUERRA CIVIL

El recompte dels desapareguts catalans, entre morts i exiliats (GIOVANNI C. CATTINI)	829
---	-----

ELS COMBATENTS MORTS A LA GUERRA CIVIL (GIOVANNI C. CATTINI)	840
--	-----

ELS CAMPS DE REFUGIATS A LA CATALUNYA NORD

De l'esperança per continuar la lluita des de França al desencís per les condicions de vida (DAVID TORMO)	842
--	-----

EL PÒSIT DE LA GUERRA CIVIL: AL FONS DEL SAC, LES ENGRUNES

La desintegració de l'estat de dret en un conflicte fratricida (JOSEP TERMES)	852
--	-----

BIBLIOGRAFIA	859
------------------------	-----